

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення захисту прав дітей

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2009, N 41, ст.596)

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Сімейному кодексі України ([2947-14](#)) (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 21-22, ст. 135):

1) абзац перший частини четвертої статті 157 доповнити реченням такого змісту: "Договір укладається у письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню";

2) у частині другій статті 159:

в абзаці першому слова "з урахуванням віку, стану здоров'я дитини, поведінки батьків, а також інших обставин, що мають істотне значення" виключити;

доповнити абзацом третім такого змісту:

"Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі стан психічного здоров'я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами";

3) у частині першій статті 162:

абзац перший після слів "малолітня дитина" доповнити словами "або дитячого закладу (установи), в якому за рішенням органу опіки та піклування або суду проживала дитина", а слова "тому, з ким вона проживала" замінити словами "за попереднім місцем проживання";

абзац другий доповнити словами "або обставини змінилися так, що повернення суперечить її інтересам".

2. У Цивільному процесуальному кодексі України ([1618-15](#)) (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., NN 40 - 42, ст. 492):

1) доповнити статтею 27-1 такого змісту:

"Стаття 27-1. Забезпечення захисту прав малолітніх або неповнолітніх осіб під час розгляду справи

1. Під час розгляду справи, крім прав та обов'язків, визначених статтею 27 цього Кодексу, малолітня або неповнолітня особа має також такі процесуальні права:

безпосередньо або через представника чи законного представника висловлювати свою думку та отримувати його допомогу у висловленні такої думки;

отримувати через представника чи законного представника інформацію про судовий розгляд;

здійснювати інші процесуальні права і виконувати процесуальні обов'язки, передбачені міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

2. Суд роз'яснює малолітній або неповнолітній особі її права та можливі наслідки дій її представника чи законного представника, у разі якщо цього потребують інтереси цієї особи і за віком та станом здоров'я вона може усвідомити їх значення.

3. Суд сприяє створенню належних умов для здійснення малолітньою або неповнолітньою особою її прав, визначених законом та передбачених міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України";

2) статтю 43 після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

"4. Суд може призначити або замінити законного представника за клопотанням малолітньої або неповнолітньої особи, якщо це відповідає її інтересам".

У зв'язку з цим частину четверту вважати частиною п'ятою;

3) у статті 81:

пункт 5 частини четвертої викласти в такій редакції:

"5) відшкодування шкоди, завданої особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їх посадовою або службовою особою, а так само незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду";

частину п'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

"Не підлягають оплаті витрати на інформаційно-технічне забезпечення у справах про захист прав малолітніх чи неповнолітніх осіб у випадках, якщо представництво їх інтересів у суді відповідно до закону або міжнародного договору, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, здійснюють Міністерство юстиції України та/чи органи опіки та піклування або служби у справах дітей";

4) статтю 110 після частини дванадцятої доповнити новою частиною такого змісту:

"13. Позови Міністерства юстиції України на підставі міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, в інтересах і за довіреністю позивача, який не має в Україні місця проживання, можуть також пред'являтися за місцезнаходженням Міністерства або його територіальних органів".

У зв'язку з цим частину тринадцяту вважати частиною чотирнадцятою;

5) частину першу статті 182 доповнити словами "або представників органів опіки та піклування, а також служби у справах дітей", а слова "педагога або" виключити.

3. У Законі України "Про охорону дитинства" ([2402-14](#)) (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 30, ст. 142; 2002 р., N 32, ст. 232, N 46, ст. 347; 2003 р., N 10-11, ст. 86; 2004 р., N 17-18, ст. 250, N 19, ст. 251; 2005 р., N 6, ст. 144, N 10, ст. 191, N 11, ст. 202, NN 17-19, ст. 267; 2008 р., N 24, ст. 230):

1) статтю 1 доповнити абзацом чотирнадцятим такого змісту:

"контакт з дитиною - реалізація матір'ю, батьком, іншими членами сім'ї та родичами, у тому числі тими, з якими дитина не проживає, права на спілкування з дитиною, побачення зазначених осіб з дитиною, а також надання їм інформації про дитину або дитині про таких осіб, якщо це не суперечить інтересам дитини";

2) частину четверту статті 5 викласти в такій редакції:

"Інші органи виконавчої влади в межах своїх повноважень:

подають Кабінету Міністрів України пропозиції щодо вдосконалення положень законодавства, які стосуються забезпечення захисту прав дітей;

подають висновки до проектів законодавчих актів із зазначених питань;

надають засобам масової інформації, громадськості та особам чи органам, які займаються вирішенням питань захисту дітей, загальну інформацію про забезпечення захисту прав дітей";

3) назву статті 15 викласти в такій редакції:

"Стаття 15. Право дитини на контакт з батьками, які проживають окремо";

4) у статті 16:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 16. Право дитини на контакт з батьками, іншими членами сім'ї та родичами, які проживають у різних державах";

доповнити частиною другою такого змісту:

"Батьки, інші члени сім'ї та родичі, зокрема ті, які проживають у різних державах, не повинні перешкоджати одне одному реалізувати право дитини на контакт з ними, зобов'язані гарантувати повернення дитини до місця її постійного проживання після реалізації нею права на контакт, не допускати неправомірної зміни її місця проживання";

5) доповнити статтею 16-1 такого змісту:

"Стаття 16-1. Заходи і гарантії забезпечення виконання рішення суду про реалізацію права дитини

на контакт

Заходи і гарантії забезпечення виконання рішення суду про реалізацію права дитини на контакт визначаються судом у кожному конкретному випадку.

Такими заходами і гарантіями є:

зобов'язання особи, яка контактує з дитиною, оплачувати витрати, пов'язані з переїздом та проживанням дитини, а також, у разі потреби, - будь-якої іншої особи, яка супроводжує дитину, повідомляти особі, з якою проживає дитина, про місце перебування дитини під час реалізації нею права на контакт, з'являтися особисто разом з дитиною до органу опіки та піклування з періодичністю, визначеною судом;

заборона зміни місця перебування дитини під час реалізації нею права на контакт;

реалізація права на контакт з дитиною на території іноземної держави за умови подання органу опіки та піклування за місцем проживання дитини документа, що підтверджує визнання рішення суду України про контакт з дитиною на території іншої держави;

інші заходи, передбачені законом".

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 21 травня 2009 року
N 1397-VI